

HANDLEPLAN FOR LÆSNING

5. UDGAVE AUGUST 2021

CONNY NIELSEN

Baggrund - uddrag (red.) fra den kommunale handleplan:

Delmål

- *At eleverne gennem hele skoleforløbet vedligeholder, videreudvikler og anvender fleksible læse- og skrivefærdigheder som baggrund for kundskabstilegnelse i alle skolens fag*

Når børn starter i skolen, har de gjort sig mange, men også vidt forskellige erfaringer med læsning og skrivning både i hjemmet og i dagtilbuddet. Læseundervisningen skal vedligeholde og videreudvikle de læse- og skrivefærdigheder, som det enkelte barn møder med i skolen. Barnet må udvikle gode læsevaner, fleksible og varierede læsestrategier i mødet med forskellige genrer og tekstformer, som grundlag for lyst til læsning i alle skolens fag.

Skolen skal bygge videre på den indsats, der er gjort i dagtilbud og de erfaringer, som barnet har med læsning og skrivning. I overgangen fra dagtilbud til skolen samarbejdes der således, at den pædagogiske praksis drøftes, og viden om det enkelte barns sproglige udvikling formidles. Gennem hele skoleforløbet skal læseundervisningen tilrettelægges med udgangspunkt i den enkelte elevs kompetencer og potentialer, så hver elev får udfordringer, der passer til dennes forudsætninger, - det gælder såvel for den fagligt stærke elev som for den mindre stærke elev. Undervisningsdifferentieringen skal på den måde sikre, at den enkelte elev udfordres frem mod det højest mulige niveau i sin læseudvikling.

Læsning er en aktiv meningsføgende proces, hvor læseren genskaber et forestillingsindhold på basis af identifikation af tekstens ord og forhåndskendskab til tekstens begrebsverden. Læsefærdighed er således en kompleks proces, som involverer mange delfærdigheder og defineres ofte som **et produkt af afkodning og sprogforståelse**.

I denne meningsføgende proces aktiveres læserens

- Viden om sprog (syntaks/sætningslære, semantik/betydningslære og pragmatik/sprogbrug)
- Viden om verden
- Metabevidsthed (at overvåge sin læsning)
- Hukommelse for tekst
- Ordkendskab (ordforråd og ordbilleder)
- Bogstav-lyd kendskab
- Viden om tekster (genre)

Alle disse faktorer har indflydelse på elevens læsning og skal derfor helt fra skolestart medtænkes i læseundervisningen.

For at læseprocessen kan føre frem til et godt resultat, er det vigtigt, at underviseren gennem hele skoleforløbet har øje for elevens læseudvikling, idet der i undervisningsplanlægningen lægges vægt på elevens engagement, tilegnelse af nye færdigheder samt automatisering af læsning.

Læseundervisningen må derfor tage afsæt i gode tekster, der vækker interesse for og lyst til at nå frem til budskabet i teksten. Med andre ord skal der for alle eleverne være mulighed for at læse gode og spændende tekster. Herigennem skabes også grundlaget for glæden ved at læse samt mulighed for at etablere gode læsevaner.

Gennem hele skoleforløbet skal elevens læsefærdigheder videreudvikles og vedligeholdes. Det gælder lige fra den begyndende og udforskende læsning, hvor afkodning kræver stor energi og opmærksomhed i søgning efter tekstens indhold, til den fortsatte læsning, hvor læsningens automatiseres og læseforståelsen kommer i fokus, og frem mod en flydende procesorienteret læsning med brug af varierede måder og strategier for læsning.

Til støtte for læseforståelsen skal der i alle fag undervises i strategier for læsning af fagets tekster, herunder læsning af multimodale tekster, fx tekster i digitale medier, som stiller andre krav til læsemåde og læsestrategier end bogens tekster.

Læsning indgår i dag i mange andre sammenhænge end i bogens tekster, fx i digitale medier og illustrerede tryksager, som kræver udvikling af nye læsestrategier, som til stadighed må tilpasses de nye kommunikationsformer.

For at alle børn kan udvikle og vedligeholde deres læsning, er det også vigtigt at være opmærksom på, at der lige fra 0. klasse til eleven forlader skolen skal bruges meget tid på læsningen. Nye læsefærdigheder skal have den nødvendige tid til at blive automatiseret, så eleven oplever at mestre sine nye læsefærdigheder og derigennem får lyst til flere gode læseoplevelse.

Forudsætningen for at alt dette lykkes er, at

- Eleven gennem en systematisk og løbende evaluering opnår indsigt i egne læsefærdigheder og læsestrategier for her igennem at øge motivationen til at læse

- Lærerne bringer egne erfaringer i spil med forskningsbaseret viden om læsning, som danner baggrund for tilrettelæggelsen af undervisningen
- Der sikres mulighed for videndeling og erfaringsudveksling internt på skolen og med skolens samarbejdspartnere

Læring foregår såvel i formelle undervisningssituationer som i uformelle læringsmiljøer. Alle de voksne, som omgiver barnet i skolen, er derfor rollemodeller for barnets interesse for og lyst til at læse og skrive med henblik på oplevelse og tilegnelse af viden.

Ved at ansøre til læse- og skriveaktiviteter i formelle læringsmiljøer, fx gennem samtaler, leg og andre aktiviteter bidrager alle de voksne til at skabe grobund for det enkelte barns læselyst og glæde ved at læse.

Den lokale handleplan for VESTBYEN:

Vi underviser i læsning for at sikre os, at eleverne gennem hele deres skoleforløb udvikler læselyst og læseglyde som grundlag for oplevelser, indsigt og personlig udvikling.

Eleverne skal beherske kulturteknikken læsning på et niveau, der sætter dem i stand til på alle trin i skoleforløbet at anvende læsning funktionelt i deres læringsprocesser.

Handleplanen skal fungere som en hjælp for alle lærere som en rød tråd for læseundervisningen.

En god læsefærdighed består helt overordnet af to hovedkomponenter, nemlig afkodning og læseforståelse. Afkodningen i sig selv har ingen værdi. Først når vi opnår en forståelse af det, vi afkoder, kan man tale om, at vi læser. Ovenstående er en rigtig, men lidt unuanceret betragtning om, hvad læsning er. På VESTBYEN vil vi derfor arbejde med nedenstående områder, der alle er nødvendige, for at opnå en god læsefærdighed:

- Viden om verden
- Viden om sprog
- Viden om tekster

- Bogstav-lyd
- Ordkendskab
- Hukommelse for tekst
- Metabevidsthed (læserens opmærksomhed på egne tankeprocesser)

På VESTBYEN betragter vi læsning og skrivning som ligeværdige elementer i den samlede læseudvikling. De understøtter hinanden, og begge dele skal udvikles løbende, så når der i det efterfølgende skrives læsning, menes begge dele af læseudviklingen - altså både skrive- og læseudviklingen.

Læsning i 0. klasse

Formål:

- At styrke og udvikle elevens sproglige færdigheder
- At gøre eleven sprogligt parate til den fremtidige læse- og sprogindlæring

Mundtligt	Læsning	Skrivning	Evaluering
Er sproglig parat til at lære at læse	Kan læse sit eget navn	Kan skrive sit eget navn	I august/september tages obligatorisk sprogvurdering
Har et rimeligt ord- og begrebsforråd	Kan legelæse	Kan legeskrive til egne tegninger	Rambøll Sprog af 0. klasselærer
Sætter pris på en god historie/ et godt eventyr	Kender den korrekte læseretning	Forstår at skrift kan bruges til noget	Skoleleder, talepædagog, 0. klasselærer og læsevejleder følger efterfølgende op i forhold til opmærksomhedskrævende elever.
Er fonologisk opmærksom	Kender bogstavernes navne og lyde		Efter indsats retester læsevejleder (forår)
	Kan høre et ords begyndelseslyd		Forældresamtaler
			I maj/juni måned tages Bogstavprøve 1 og 2 af 0. klasselærer

Læsning i 1. klasse

Formål:

- At styrke og udvikle elevens sproglige færdigheder
- At give eleven mulighed for at erfare, at læsning og skrivning kan give oplevelser og viden
- At stimulere elevens læse- og skrivelyst

Mundtligt	Læsning	Skrivning	Stavning	Evaluering
Fortælle et hændelsesforløb uden hjælp	Anvende alfabetet (artikulation, lyd, navn, form)	Skrive små tekster, som eleven selv kan gengive	Kunne anvende stavning svarende til stavetrin 1, omsætning af lyd og bogstaver til ord	I marts måned tages Ordlæs 1 af dansklærer
Samtale om tekster, eleven har hørt eller set	Skelne mellem vokaler og konsonanter	for andre evt. vha. "børnestavning"		Løbende evaluering
Erstatte lytte-/talesituationen med en læse-/skrive-situation	Opdele lydrette ord i fonemer (enkelte lyde) og stavelser			Forældre-samtaler
	Finde, tilføje og fjerne forlyd i lydrette ord			Læsevejleder foretager forår 1. kl. individuel prøve med de elever, dansklærer vurderer værende opmærksomhedskrævende.
	Læse enkle tekster med forståelse (lix 5-10)			Ved behov: 15 x 20 min.'s tidligt læ. hjælp = lydkursus

Læsning i 2. klasse

Formål:

- At eleven fortsat har lyst til at læse og skrive
- At eleven kan anvende læsning og skrivning i hverdagen
- At eleven får oplevelsen af, at læsning giver oplevelser
- At eleven bruger læsning til oplysning og information
- At bruge skrift som egentligt kommunikationsmiddel

Mundtligt	Læsning	Skrivning	Stavning	Evaluering
Fortælle et hænderdelssesforløb uden hjælp	<p>Skelne lyde, sætte lyde/bogstaver sammen og læse nye ord</p> <p>Læse lette tekster uden hjælp (lix 10-15)</p>	<p>Skrive huskesedler, breve og beskeder, som andre kan læse</p> <p>Skrive enkelte tekster om egne oplevelser,</p>	<p>Udnytte det fonematiske princip (stave lydret) = stavetrin 2</p>	<p>I marts måned tages Sætningslæseprøve 1 af dansklærer</p>
Samtale om tekster, eleven har hørt eller set	<p>Anvende relevante afkodningsstrategier (stave, dele og lydere)</p> <p>Anvende relevante og brugbare læsemåder (forberedt læsning, højtlesning, stillelæsning, fri</p>	<p>skrive ud fra fantasi, billeder, læste tekster i enkle fiktive genrer som historie og eventyr</p>	<p>Være klar over, at der forekommer en del undtagelser fra den indlærte staverregel</p>	<p>I maj måned tages klasseprøven ST2 af dansklærer</p>
Erstatte lytte-/tale-situationen med en	<p>selvstændig læsning og skærmlæsning)</p> <p>Gengive indholdet af en læst eller</p>	<p>Skrive de små og store trykbogstaver i håndskrift</p> <p>Anvende computer til</p>		<p>Løbende evaluering</p> <p>Forældre-samtaler</p>

<p>læse- /skri- ve- situati on</p>	<p>skrevet tekst</p> <p>Vide, at der er forskkel på det talte og skrevne sprog</p> <p>Vide, at sproget består af forskellige ordklasser</p> <p>Udtrykke sig i billeder, lyd, tekst og drama</p> <p>Finde informationer i forskellige medier</p>	<p>at børneskrive</p>		
--	---	-----------------------	--	--

Læsning i 3. klasse

Formål:

- At eleven bevarer og fortsat udvikler lysten til at læse og skrive
- At eleven får oplevelser og tilegner sig viden gennem læsning af forskellige genrer
- At eleven stifter bekendtskab med uddrag af børnelitteraturen
- At eleven anvender læsning og skrivning i alle fag og på tværs af fagene
- At eleven erfarer, at kropssprog og stemmeføring er vigtig i kommunikation
- At eleven henter inspiration til egen skriftlig og mundtlig formulering fra det, der læses, høres og ses

Mundtligt	Læsning	Skrivning	Stavning	Evaluering
Lytte koncentreret til hinanden og stille relevante spørgsmål til det fortalte	Læse ukendte tekster med stigende hastighed Lære at læse for at tilegne sig viden og indsigt	Omsætte sin egen fortælling til en skreven tekst Begynde at arbejde med procesorienteret skrivning - idémylder, tankekort og idéliste	Udnytte det fonematiske princip - lydret stavning - svarende til trin 2 Stave de almindeligste ord korrekt - 120 ord	I august tages nonords-testen DVO af læsevejleder. Vises der tegn på dyslektiske vanskeligheder, følges der op med individuel DVO-screening, så der kan vurderes eventuel indsats. Efter evt. indsats
Formulere egne synspunkter og forholde sig til andres	Begynde at skelne mellem fiktion og fakta Forstå en skriftlig arbejdsbeskrivelse i fx dansk- eller matematikbogen	Nuancere indholdet og sproget gennem et begyndende arbejde med sproglære	Stavelsesdele Arbejde med	
Fortælle og oplæse egne tekster	Læse ukendte tekster med sikkerhed i oplæsning og forståelse			

<p>forskellige tekster og teksttyper</p> <p>Beskrive billeders indhold i forbindelse med tekstlæsning</p>	<p>(lix 15-20)</p>	<p>Bruge navneord, udsagnsord og tillægsord i korrekt bøjningsform</p> <p>Anvende punktum korrekt, lave en overskrift og markere samtale i egne tekster</p> <p>Kende anvendelsen af små og store bogstaver</p> <p>Skrive en begyndende sammenhængende skrift</p> <p>Anvende computer</p>	<p>bøjningsendelser</p> <p>Videreudvikle lydskelneevnen</p>	<p>følges der mod skoleårets slutning op med endnu en individuel DVO-screening samt evt. ordblinde-test</p> <p>I marts måned tages Ordlæs 2 af dansklærer</p> <p>I maj måned tages klasseprøven ST3 af dansklærer</p> <p>Løbende evaluering</p> <p>Forældre-samtaler</p>
---	--------------------	--	---	--

Læsning i 4. klasse

Formål:

- At konsolidere læsningen ved at eleven læser meget og varierede tekster
- At skabe læsere med en aktiv læseindstilling
- At bevare læselysten

Det talte sprog	Det skrevne sprog - læse	Evaluering
Læse tekster op med tydelig artikulation og betoning Bruge kropssprog og stemme som udtryksmiddel	Anvende sikre og automatiserede afkodnings-strategier til læsning af kendte og nye ord i alderssvarende tekster Læse sprogligt udviklende tekster og bruge forskellige læseforståelses-strategier* Søge ordforklaring til forståelse af ord og fagudtryk Kende forskellige læseteknikker Tilpasse læsehastighed, præcision og læsemåde til formål, genre og sværhedsgrad Udtrykke forståelse af det læste mundtligt og	I marts måned tages Sætningslæseprøve 2 af dansklærer I maj måned tages klasseprøven ST4 af dansklærer Ved begrundet mistanke om ordblindhed anvendes Ordblindedetesten (marts - juni) Løbende evaluering Forældre-samtaler

	<p>skriftligt</p> <p>Læse alderssvarende skøn- og faglitteratur og digitale tekster med god forståelse (lix 20-25)</p> <p>Læse sig til danskfaglig viden</p> <p>Læse med bevidsthed om eget udbytte af det læste</p> <p>Udvikle og vedligeholde hensigtsmæssige læserutiner</p> <p>Søge og vælge skøn- og faglitteratur på bibliotek og i digitale medier</p> <p>Læse lette og korte norske og svenske tekster</p>	
--	--	--

Mål for læsning i fagene:

Matematik	Naturteknologi	Historie og kristendomskundskab
<p>Læse enkle faglige tekster samt anvende og forstå informationer, som indeholder matematikfaglige udtryk</p> <p>Læse, beskrive og tolke data og informationer i tabeller og diagrammer</p> <p>Løse matematiske problemer knyttet til en kontekst, der giver mulighed for intuitiv tænkning, egne repræsentationer og erhvervet matematisk viden og kunnen</p>	<p>Arbejde hensigtsmæssigt med forskellige undersøgelsesmetoder og udstyr indendørs og udendørs samt anvende faglig læsning</p> <p>Arbejde med fagord</p> <p>Arbejde med fagtekster (læseformål mm)</p>	<p>Eleven skal kunne forstå og genkende den berettende teksttype</p> <p>Eleven skal kunne skelne mellem faktion-fiktion</p> <p>Eleven skal være bevidst om egen udbytte af læsningen</p> <p>Eleven skal have kendskab til væsentlige ord og begreber inden for fagernes terminologi</p> <p>Eleven skal kunne fastholde det væsentlige i en tekst ved hjælp af stikord, resumé og tidslinje</p>

Læsning i 5. klasse

Formål:

- At konsolidere læsningen ved at eleven læser meget og læser varierede tekster
- At skabe læsere med en aktiv læseindstilling
- At bevare læselysten

Det talte sprog	Det skrevne sprog - læse	Evaluering
Læse tekster op med tydelig artikulation og fortolkende betoning Bruge kropssprog og stemme som udtryksmiddel, afpasset efter genre og formål	Anvende sikre og automatiserede afkodningsstrategier til læsning af kendte og nye ord i forskellige teksttyper Læse sprogligt udviklende tekster og bruge forskellige læseforståelsesstrategier* Søge ordforklaring til forståelse af ord og fagudtryk i trykte og elektroniske medier Kende forskellige læseteknikker Udvikle læsehastighed og tilpasse læsemåde til genre og sværhedsgrad Fastholde	I foråret tages klasseprøven Tekstlæseprøve 6 af dansklærer I maj måned tages klasseprøven ST5 af dansklærer Læsevejleder hjælper ved kategoriseringen og tilbyder efterfølgende et 15 timers stavekursus i 6. kl. for opmærksomhedskrævende elever Ved begrundet mistanke om ordblindhed anvendes Ordblindedetesten (marts - juni) Løbende evaluering Forældre-samtaler

	<p>hovedindholdet af det læste i skriftlig form</p> <p>Læse alderssvarende skøn- og faglitteratur og digitale tekster hurtigt og sikkert med god forståelse og indlevelse (lix 25-30)</p> <p>Læse sig til danskfaglig viden</p> <p>Læse med øget bevidsthed om eget udbytte af det læste</p> <p>Udvikle og vedligeholde hensigtsmæssige læserutiner og oparbejde læsekultur</p> <p>Søge og vælge skøn- og faglitteratur på bibliotek og internet til egen læsning og opgaveløsning</p> <p>Læse lette norske og svenske tekster</p>	
--	--	--

Mål for læsning i fagene:

Matematik	Naturteknologi	Historie og kristendomskundskab
<p>Læse enkle faglige tekster samt anvende og forstå informationer, som indeholder matematikfaglige udtryk</p> <p>Læse, beskrive og tolke data og informationer i tabeller og diagrammer</p> <p>Løse matematiske problemer knyttet til en kontekst, der giver mulighed for intuitiv tænkning, egne repræsentationer og erhvervet matematisk viden og kunnen</p>	<p>Arbejde hensigtsmæssigt med forskellige undersøgelsesmetoder og udstyr indendørs og udendørs samt anvende faglig læsning</p> <p>Arbejde med fagord</p> <p>Arbejde med fagtekster (læseformål mm)</p>	<p>Eleven skal kunne forstå og genkende den berettende teksttype</p> <p>Eleven skal kunne skelne mellem fakta-fiktion-fiktion</p> <p>Eleven skal være bevidst om egen udbytte af læsningen</p> <p>Eleven skal have kendskab til væsentlige ord og begreber inden for fagenes terminologi</p> <p>Eleven skal kunne fastholde det væsentlig i en tekst ved hjælp af stikord, resumé, referat og tidslinje</p>

Læsning i 6. klasse

Formål:

- At konsolidere læsningen ved at eleven læser meget og læser varierede tekster
- At skabe læsere med en aktiv læseindstilling
- At bevare læselysten

Det talte sprog	Det skrevne sprog - læse	Evaluering
<p>Læse tekster op med tydelig artikulation og fortolkende betoning</p> <p>Bruge kropssprog og stemme som udtryksmiddel, afpasset efter genre og formål</p>	<p>Anvende sikre og automatiserede afkodningsstrategier til læsning af kendte og nye ord i forskellige teksttyper</p> <p>Læse sprogligt udviklende tekster og bruge forskellige læseforståelsesstrategier*</p> <p>Søge ordforklaring til forståelse af ord og fagudtryk i trykte og elektroniske medier</p> <p>Kende forskellige læseteknikker</p> <p>Udvikle læsehastighed og tilpasse læsemåde til genre og sværhedsgrad</p> <p>Fastholde</p>	<p>I foråret tages klasseprøven Tekstlæseprøve 7 af dansklærer</p> <p>I maj måned tages klasseprøven ST6 af dansklærer</p> <p>Ved begrundet mistanke om ordblindhed anvendes Ordblindetesten (marts - juni)</p> <p>Løbende evaluering</p> <p>Forældre-samtaler</p>

	<p>hovedindholdet af det læste i skriftlig form</p> <p>Læse alderssvarende skøn- og faglitteratur og digitale tekster hurtigt og sikkert med god forståelse og indlevelse (lix 30-35)</p> <p>Læse sig til danskfaglig viden</p> <p>Læse med øget bevidsthed om eget udbytte af det læste</p> <p>Udvikle og vedligeholde hensigtsmæssige læserutiner og oparbejde læsekultur</p> <p>Søge og vælge skøn- og faglitteratur på bibliotek og internet til egen læsning og opgaveløsning</p>	
--	--	--

*

Hukommelsesstrategier - bruges til at repetere dele af teksten for at huske den

Organisationsstrategier - bruges til at skabe overblik

Elaboreringsstrategier - bruges til at bearbejde den nye viden, så den integreres med elevens baggrundsviden

Overvågningsstrategier - bruges til at evaluere egen forståelse

Mål for læsning i fagene:

Matematik	Naturteknologi	Historie og kristendomskundskab
<p>Læse enkle faglige tekster samt anvende og forstå informationer, som indeholder matematikfaglige udtryk</p> <p>Læse, beskrive og tolke data og informationer i tabeller og diagrammer</p> <p>Løse matematiske problemer knyttet til en kontekst, der giver mulighed for intuitiv tænkning, egne repræsentationer og erhvervet matematisk viden og kunnen</p>	<p>Arbejde hensigtsmæssigt med forskellige undersøgelsesmetoder og udstyr indendørs og udendørs samt anvende faglig læsning</p> <p>Arbejde med fagord</p> <p>Arbejde med fagtekster (læseformål mm)</p>	<p>Eleven skal kunne forstå og genkende den berettende teksttype</p> <p>Eleven skal kunne skelne mellem fakta-fiktion-fiktion</p> <p>Eleven skal være bevidst om egen udbytte af læsningen</p> <p>Eleven skal have kendskab til væsentlige ord og begreber inden for fagernes terminologi</p> <p>Eleven skal kunne fastholde det væsentlig i en tekst ved hjælp af stikord, resumé, referat og tidslinje</p>

Læsning i 7. klasse

Formål:

- At konsolidere læsningen ved at eleverne læser meget og læser varierede tekster
- At skabe læsere med en selvstændig, aktiv læseindstilling
- At bevare og udvide læselysten således at flere forskellige genrer læses

Det talte sprog	Det skrevne sprog - læse	Evaluering
Læse tekster flydende op med tydelig artikulation og fortolkende betoning	Beherske sikre og automatiserede afkodningsstrategier til læsning af alle tekster	I april måned tages Gyldendals webprøve 8.1 af dansklærer
Bruge kropssprog og stemme som udtryksmiddel, afpasset efter genre og kommunikations-situation	Læse sprogligt udviklende tekster Bruge ordforklaring, opslagsværker, ordbøger og søgning på internet som et naturligt redskab til forståelse af ord og fagudtryk Anvende hensigtsmæssige læseteknikker Fastholde hovedindholdet af det læste i skriftlig form Læse skøn- og faglitteratur hurtigt og	I maj måned tages klasseprøven ST7 af dansklærer Ved begrundet mistanke om ordblindhed anvendes Ordblindetesten (marts - juni) Løbende evaluering Forældre-samtaler

	<p>sikkert</p> <p>Læse sig til viden i fagbøger, aviser, opslagsværker og på internet</p> <p>Læse med høj bevidsthed om eget udbytte af det læste</p> <p>Fastholde hensigtsmæssige læserutiner med henblik på en langsigtet læsekultur</p> <p>Foretage målrettet og kritisk søgning af skøn- og faglitteratur på bibliotek og digitale medier til egen læsning og opgaveløsning</p> <p>Læse norske og svenske tekster</p>	
--	---	--

Mål for læsning i fagene:

Matematik	Biologi, geografi og Fysik/kemi	Historie og samfundsfag	Læsning i fagene generelt
<p>Læse faglige tekster samt forstå og forholde sig til informationer, som indeholder matematiskfaglige udtryk</p> <p>Opstille, behandle, afkode, analysere og forholde sig kritisk til modeller, der gengiver træk fra virkeligheden, bl.a. ved hjælp af regneudtryk, tegning, diagrammer, ligninger, funktioner og formler</p> <p>Opstille, afgrænse og løse både rent faglige og anvendelsesorienterede problemer og vurdere løsninger bl.a. med henblik på at generalisere resultater</p> <p>Skelne mellem definitioner og sætninger</p>	<p>Læse og forstå informationer i faglige tekster</p> <p>Arbejde med fagord</p> <p>Arbejde med fagtekster (læseformål mm)</p>	<p>Eleven skal kunne forstå den berettende teksttype og med hjælp kunne problematisere indholdet bl.a. ved hjælp af tekstproblemløsning</p> <p>Eleven skal kunne fastholde sig kildekritisk til informerende tekster</p> <p>Eleven skal have en høj bevidsthed om egen udbytte af læsningen</p> <p>Eleven skal have kendskab til væsentlige ord og begreber inden for fagenes terminologi</p> <p>Eleven skal kunne fastholde det væsentlig i en tekst ved hjælp af grafiske modeller</p>	<p>Eleven undervises i fagbøgernes indhold og opbygning</p> <p>Eleven skal præsenteres for - og i samarbejde med læreren kunne skelne mellem berettende, beskrivende, forklarende, instruerende og diskuterende teksttyper</p> <p>Eleven skal med hjælp fra læreren kunne anvende relevante notat-teknikker set i forhold til teksttypen</p>

		såsom stikord, resumé, referat, tidslinje og kolonnenotat	Eleven bør altid præsenteres for et læseformål
--	--	--	--

Læsning i 8. klasse

Formål:

- At konsolidere læsningen ved at eleven læser meget og læser varierede tekster
- At skabe læsere med en selvstændig, aktiv læseindstilling
- At bevare og udvide læselysten således at flere forskellige genrer læses

Det talte sprog	Det skrevne sprog - læse	Evaluering
Læse tekster flydende op med tydelig artikulation og fortolkende betoning	Beherske sikre og automatiserede afkodningsstrategier til læsning af alle tekster Læse sprogligt udviklende tekster Bruge ordforklaring, opslagsværker, ordbøger og søgning på internet som et naturligt redskab til forståelse af ord og fagudtryk Anvende hensigtsmæssige læseteknikker Fastholde hovedindholdet af det læste i skriftlig form Læse skøn- og faglitteratur hurtigt og	Der tages løbende relevante webprøver I maj måned tages klasseprøven ST8 af dansklærer Ved begrundet mistanke om ordblindhed anvendes Ordblindedtesten (marts - juni) Løbende evaluering Forældre-samtaler

	<p>sikkert</p> <p>Læse sig til viden i fagbøger, aviser, opslagsværker og på internet</p> <p>Læse med høj bevidsthed om eget udbytte af det læste</p> <p>Fastholde hensigtsmæssige læserutiner med henblik på en langsigtet læsekultur</p> <p>Foretage målrettet og kritisk søgning af skøn- og faglitteratur på bibliotek og digitale medier til egen læsning og opgaveløsning</p> <p>Læse norske og svenske tekster</p>	
--	---	--

Mål for læsning i fagene:

Matematik	Biologi, geografi og Fysik/kemi	Historie, kristendoms- kundskab og samfundsfag	Læsning i fagene generelt
<p>Læse faglige tekster samt forstå og forholde sig til informationer, som indeholder matematiskfaglige udtryk</p> <p>Opstille, behandle, afkode, analysere og forholde sig kritisk til modeller, der gengiver træk fra virkeligheden, bl.a. ved hjælp af regneudtryk, tegning, diagrammer, ligninger, funktioner og formler</p> <p>Opstille, afgrænse og løse både rent faglige og anvendelsesorienterede problemer og vurdere løsningerne bl.a. med henblik på at generalisere resultater</p> <p>Skelne mellem definitioner og sætninger</p>	<p>Læse og forstå informationer i faglige tekster</p> <p>Arbejde med fagord</p> <p>Arbejde med fagtekster (læseformål mm)</p>	<p>Eleven skal kunne forstå den berettende teksttype og selvstændigt kunne problematisere indholdet bl.a. ved hjælp af tekstproblemløsning</p> <p>Eleven skal kunne forholde sig kildekritisk til informerende tekster</p> <p>Eleven skal have en høj bevidsthed om deres udbytte af læsningen</p> <p>Eleven skal have kendskab til væsentlige ord og begreber inden for fagenes terminologi</p> <p>Eleven skal kunne fastholde det væsentlige i en tekst ved hjælp af</p>	<p>Eleven skal kunne skelne mellem berettende, beskrivende, forklarende, instruerende og diskuterende teksttyper</p> <p>Eleven skal kunne anvende relevante notat-teknikker set i forhold til teksttypen</p>

		selvvalgt, hensigtsmæssig notatteknik	
--	--	---	--

Læsning i 9. klasse

Formål:

- At konsolidere læsningen ved at eleverne læser meget og læser varierede tekster
- At skabe læsere med en selvstændig, aktiv læseindstilling
- At bevare og udvide læselysten således at flere forskellige genrer læses

Det talte sprog	Det skrevne sprog - læse	Evaluering
Læse tekster flydende op med tydelig artikulation og fortolkende betoning	Beherske sikre og automatiserede afkodningsstrategier til læsning af alle tekster Læse sprogligt udviklende tekster Bruge ordforklaring, opslagsværker, ordbøger og søgning på internet som et naturligt redskab til forståelse af ord og fagudtryk Anvende hensigtsmæssige læseteknikker Fastholde hovedindholdet af det læste i skriftlig form Læse skøn- og faglitteratur hurtigt og	Der tages løbende relevante webprøver Ved begrundet mistanke om ordblindhed anvendes Ordblindedtesten (marts - juni) Løbende evaluering Forældre-samtaler Folkeskolens Afgangsprøve

	<p>sikkert</p> <p>Læse sig til viden i fagbøger, aviser, opslagsværker og på internet</p> <p>Læse med høj bevidsthed om eget udbytte af det læste</p> <p>Fastholde hensigtsmæssige læserutiner med henblik på en langsigtet læsekultur</p> <p>Foretage målrettet og kritisk søgning af skøn- og faglitteratur på bibliotek og digitale medier til egen læsning og opgaveløsning</p> <p>Læse norske og svenske tekster</p>	
--	---	--

Mål for læsning i fagene:

Matematik	Biologi, geografi og Fysik/kemi	Historie, kristendoms- kundskab og samfundsfag	Læsning i fagene generelt
<p>Læse faglige tekster samt forstå og forholde sig til informationer, som indeholder matematiskfaglige udtryk</p> <p>Opstille, behandle, afkode, analysere og forholde sig kritisk til modeller, der gengiver træk fra virkeligheden, bl.a. ved hjælp af regneudtryk, tegning, diagrammer, ligninger, funktioner og formler</p> <p>Opstille, afgrænse og løse både rent faglige og anvendelsesorienterede problemer og vurdere løsningerne bl.a. med henblik på at generalisere resultater</p> <p>Skelne mellem definitioner og sætninger</p>	<p>Læse og forstå informationer i faglige tekster</p> <p>Arbejde med fagord</p> <p>Arbejde med fagtekster (læseformål mm)</p>	<p>Eleven skal kunne forstå den berettende teksttype og selvstændigt kunne problematisere indholdet bl.a. ved hjælp af tekstproblemløsning</p> <p>Eleven skal kunne forholde sig kildekritisk til informerende tekster</p> <p>Eleven skal have en høj bevidsthed om deres udbytte af læsningen</p> <p>Eleven skal have kendskab til væsentlige ord og begreber inden for fagenes terminologi</p> <p>Eleven skal kunne fastholde det væsentlige i en tekst ved hjælp af</p>	<p>Eleven skal kunne skelne mellem berettende, beskrivende, forklarende, instruerende og diskuterende teksttyper</p> <p>Eleven skal kunne anvende relevante notat-teknikker set i forhold til teksttypen</p>

		selvvalgt, hensigtsmæssig notatteknik	
--	--	---	--

Læsevejlederens opgaver:

Læsevejlederen

- Er skolens ressourceperson vedr. skriftsproglig udvikling
- Medvirker til, at der på skolen gennemføres diagnosticerende læse- og staveprøver (se handleplan)
- Vejleder ved opgørelse og tolkning af resultaterne
- Vejleder kolleger i, hvordan de kan arbejde med læsning i forskellige fag
- Vejleder kolleger, så der i vid udstrækning anvendes undervisningsdifferentiering i læseundervisningen
- Vejleder ledelsen i at følge op på og iværksætte tiltag på baggrund af skolens evaluering af elevernes læsekompetencer
- Deltager i det faglige netværk med læsekonsulenten
- Vurderer med kolleger behov for lydkursus og stavekursus
- Udfører/igangsætter DVO-tests (gruppe- og individuel-screening) i efteråret i 3. klasserne og følger op på "udvalgte" elever til foråret (individueel DVO-screening samt evt. ordblindetest)
- Indberetning af DVO-testresultater til læsekonsulent
- Sætter lærerne på 5. årgang i gang med ST5 samt anviser til videre staveforløb for "udvalgte" elever
- Reviderer skolens handleplan for læsning
- Reviderer skolens handleplan for støtte til elever i læse-/skrivevanskeligheder
- Bestiller klassesets til skolen
- Orienterer elev/forældre og lærere om test
- Udfører og retter individuelle tests
- Orienterer sig i individuelle tests og følger med i nyudvikling på området
- Gennemgår testresultater med dansklærerne samt vejleder til videre forløb/indsats
- Samarbejder med læsekonsulenten efter eget og hendes behov
- Deltager i læsevejledermøder
- Faglig hjælp/sparring til lærerne i forhold til rummelighed og inklusion
- Har det overordnede ansvar for de individuelle prøver

- Planlægger/skemalægger elevernes indsatsperioder
- Planlægger datoer for individuelle test og koordinerer med klasselærerne
- Planlægger lydkursus (15 x 20 min.) for 1. classes elever
- Planlægger stavekursus (15 lektioner) for 6. classes elever
- Bestiller indsats-materialer

Læsevanskeligheder:

Nogle børn har større eller mindre problemer med at lære at læse. VESTBYEN vil tilbyde en tidlig læseindsats for de børn, vi mener, vil profitere af dette i 0. og 1. klasse.

Det drejer sig om børn, der har haft vanskeligheder med at tilegne sig individuelle læsestrategier i klasseundervisningen.

Den overordnede strategi for tidlig læsehjælp er en tidlig opsporing af børn med særlige behov og en hurtig, fleksibel, intensiv og kvalificeret indsats i forhold til disse børn med inddragelse af forældrene i arbejdet. Tidlig læsehjælp er blandt andet et lydkursus på 15 x 20 minutters undervisning.

Nyere forskning viser, at en tidlig indsats i det hele taget minimerer behovet for specialundervisning.

VESTBYENS indsats over for elever i læsevanskeligheder gives i et samarbejde med forældre og elevens lærere til elever, hvor almenundervisnings undervisningsdifferentiering ikke er tilstrækkelig i forhold til den enkelte elevs behov.

Elever i vedvarende læsevanskeligheder bør løbende modtage særlig støtte til deres læseudvikling samtidig med, at de anvender AppWriter, så de bliver i stand til aktiv deltagelse i alle skolens fag.

Indsats overfor tosprogede elever

Den almindelige læseundervisning bør kunne rumme tosprogede elever født i Danmark. Det er derfor nødvendigt, at alle lærere til tosprogede elever er bevidste om de problemstillinger, der knytter sig til de tosprogedes elevers læsetilegnelse, og at de gør sig særlige overvejelser herover i forbindelse med undervisningsplanlægningen.

Mange tosprogede elever har en dårlig læseforståelse. De kan afkode teksten, men kan ikke forstå indholdet, fordi de ikke fuldt ud behersker det sprog, de skal lære at læse. Det er derfor vigtigt, at læseundervisningen knyttes sammen med udviklingen af det mundtlige sprog, og at undervisningen tilrettelægges, så afkodning og sprogforståelse går hånd i hånd.

I indsatsen over for de tosprogede elever er det vigtigt at arbejde bevidst med elevernes begrebs- og ordforråd, hvilket bedst gøres i det forudgående sprogarbejde i forbindelse med læsning af tekster, at anvende meningsfulde tekster, der er sprogligt sammenhængende og har klare genretræk, og at undervisningen har afsæt i den tosprogede elevs kommunikative kompetence.

Pædagogisk læringscenters funktion:

Et pædagogiske læringscenter vil på VESTBYEN komme til at spille en vigtig rolle for læsning og sikre, at der vil komme til at findes et bredt udsnit af forskellige lærermidler, herunder digitale lærermidler, der understøtter læsning i alle fag. I samarbejde med dansk- og faglærere samt læsevejleder vil skolens kommende læringscenter komme til at motivere til lystlæsning gennem hele skoleforløbet.

Forældresamarbejde:

Forældre er rollemodeller for deres børn, både når de taler, læser og skriver.

En god sprogudvikling og dermed forudsætningerne for en god læseudvikling skabes primært i hjemmet. VESTBYEN vil underbygge denne afgørende betydning, som forældrene har for barnets sprog- og læseudvikling. At blive en god læser kræver opbakning, interesse, og at forældre læser dagligt med barnet.

Evaluering af læsning - oversigt over klasseprøver på VESTBYEN

Klassetrin	Prøve/test	Tid på året	Prøvetager
0. kl.	Sprogvurdering Rambøll Sprog	August/september	0. klasselærer
	Bogstavprøve 1+ 2	Forår	0. klasselærer
1. kl.	Ordlæs 1	Marts	Dansklærer
	Ordblinderisikotest	Forår	Læsevejleder
2. kl.	Sætningslæse- prøve 1	Marts	Dansklærer
	ST2	Maj	Dansklærer
3. kl.	DVO	August - senest 1. okt. sender læsevejl. resultat til læsekonsulent	Læsevejleder
	Ordlæs 2	Marts	Dansklærer
	ST3	Maj	Dansklærer
4. kl.	Sætningslæse- prøve 2	Marts	Dansklærer
	ST4	Maj	Dansklærer
5. kl.	Tekstlæseprøve 6	Marts	Dansklærer
	ST5	Maj - kopi af resultat til læsevejl., der planlægger og tilbyder stave- kursus for	Dansklærer

		<i>udvalgte elever i 6. kl.</i>	
6. kl.	Tekstlæseprøve 7	Marts	Dansklærer
	ST6	Maj	Dansklærer
7. kl.	Gyldendals webprøve 8.1 (udprintet, svar på PC - 40 min.)	April	Dansklærer
	ST7	Maj	Dansklærer
8. kl.	Relevante webprøver	Løbende	Dansklærer
	ST8	Maj	Dansklærer
9. kl.	Relevante webprøver	Løbende	Dansklærer
	Ældre udgaver af afgangsprøven	MAJ - JUNI	
	FOLKESKOLENS AFGANGSPRØVE		

Kommunalt bestemte læseprøver
Intern evaluering